

نام و نام خانوادگی:	ساعت شروع: ۱۰ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سوالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۰/۱۰/۶	تعداد صفحه: ۴	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۴۰۰ http://aee.medu.ir			

ردیف	سوالات	نمره				
(الف) تاریخ ادبیات: (۲ نمره)		بارم				
۱	عبارت «او از پیشگامان نشر جدید فارسی است، او در نثر ساده و عامیانه، نقش مؤثری داشت. «امثال و حکم» یکی از آثار اوست.»، چه کسی را معرفی می کند؟	۰/۲۵				
۲	در سال های مشروطه، مجله «بهار» را که نشریه‌ای ادبی محسوب می شد، منتشر کرد. الف) سید اشرف الدین گیلانی ب) ملک الشعرا محمد تقی بهار ج) میرزا یوسف خان اعتصامی آشتیانی د) میرزا محمد صادق امیری فراهانی	۰/۲۵				
۳	کتاب «دستور زبان عشق» اثر کیست؟	۰/۲۵				
۴	واژه مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) در قصیده به سبک ناصر خسرو به روانی و لطافت سعدی شعر می سراید. اوج سخشن در قطعات اوست. برخی از اشعار او به صورت مناظره میان دو انسان، جاندار یا شیء است. (پروین اعتصامی - میرزاده عشقی) ب) در داستان نویسی دهه شصت، اغلب نویسندهای موفق (نسل جوان - پیش کسوتان) هستند.	۰/۵				
۵	کدام یک از جملات زیر درست نیست؟ الف) اولین کنگره نویسندهای ایران در تیرماه ۱۳۲۵ تشکیل شد و نیما در آنجا شعر «آی آدم ها» را خواند. ب) تصرف نیما در ماهیت شعر معاصر و ارائه ماهیتی کهن از آن، به تغییر در قالب و ویژگی های شاعران قدیم انجامید.	۰/۲۵				
۶	نام یکی از آثار هر یک از شخصیت های زیر را بنویسید. الف) سیدعلی موسوی گرمارودی ب) سیدمین دانشور	۰/۵				
(ب) سبک شناسی: (۲ نمره)						
۷	کاربرد کدام یک از کلمات زیر، بیانگر توجه به «وازگان کهن» در سطح زبانی شعر عصر بیداری است؟ الف) وصال ب) گلخن ج) رنگین د) آزادی	۰/۲۵				
۸	هر یک از جملات زیر، مربوط به کدام یک از ویژگی های (زبانی - ادبی - فکری) است? الف) دشمنی با استعمار و استبداد، در نثر روزنامه ای عصر بیداری بسیار مورد توجه قرار گرفته است. ب) در دوره معاصر، گرایش به نماد در تصاویر شعری بیشتر می شود. ج) با انقلاب اسلامی و قوع جنگ تحمیلی، بسیاری از واژه های مربوط به فرهنگ ایثار و شهادت و مبارزه و مقاومت وارد زبان داستان این دوره شد. د) گرایش به خیال بندی، شعر برخی شاعران دوره انقلاب اسلامی را گاه به شعر بیدل و صائب نزدیک کرده است.	۱				
۹	کدام یک از موارد ستون «ب» به جملات ستون «الف» مربوط است؟ (یک مورد در ستون «ب» اضافی است) <table border="1"> <tr> <th>گروه ب</th> <th>گروه الف</th> </tr> <tr> <td>مصنوع بینایی عامیانه طبیعی</td> <td>۱) در شعر ادبیات معاصر، انتخاب وزن، متناسب با لحن..... گفتار و زبان شعر است. ۲) گونه های نثر فنی و در نثر ادبیات دوره معاصر جایگاهی ندارد. ۳) در نثر دوره انقلاب اسلامی ، زبان داستان ها به ویژه در زمان جنگ بیشتر است.</td> </tr> </table>	گروه ب	گروه الف	مصنوع بینایی عامیانه طبیعی	۱) در شعر ادبیات معاصر، انتخاب وزن، متناسب با لحن..... گفتار و زبان شعر است. ۲) گونه های نثر فنی و در نثر ادبیات دوره معاصر جایگاهی ندارد. ۳) در نثر دوره انقلاب اسلامی ، زبان داستان ها به ویژه در زمان جنگ بیشتر است.	۰/۷۵
گروه ب	گروه الف					
مصنوع بینایی عامیانه طبیعی	۱) در شعر ادبیات معاصر، انتخاب وزن، متناسب با لحن..... گفتار و زبان شعر است. ۲) گونه های نثر فنی و در نثر ادبیات دوره معاصر جایگاهی ندارد. ۳) در نثر دوره انقلاب اسلامی ، زبان داستان ها به ویژه در زمان جنگ بیشتر است.					
	ادامه سوالات در صفحه دوم					

نام و نام خانوادگی:	ساعت شروع: ۱۰ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۶ / ۱۰ / ۱۴۰۰	تعداد صفحه: ۴	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور درنوبت دی ماه سال ۱۴۰۰ http://aee.medu.ir			

ردیف	سؤالات	نمره
(ج) موسیقی شعر: (۶ نمره)		
۱۰	کدام یک از ابیات زیر، دو برش آوایی ندارد؟ (با دو وزن خوانده نمی‌شود) الف) از کرده خویشتن پشیمانم ب) درد عشقی کشیده ام که مپرس	۰/۲۵
۱۱	برای هر یک از ابیات زیر، یکی از وزن های داخل کمانک را انتخاب کنید. (ناهمسان - همسان دو لختی - همسان تک لختی) الف) پیش از من و تو بسیار بودند و نقش بستند / دیوار زندگی را زین گونه یادگاران ب) در غم ما روزها بی گاه شد / روزها با سوزها هموار شد ج) ماه فروماند از جمال محمد / سرو نباشد به اعتدال محمد	۰/۷۵
۱۲	در بیت «پیش کمان ابرویش لابه همی کنم ولی / گوش کشیده است از آن گوش به من نمی‌کند»: الف) شاعر در هجای هفتمن مصراع اول بیت، از کدام اختیار «زبانی» استفاده کرده است? ب) وزن این بیت چیست؟	۱
۱۳	در کدام بیت اختیار «وزنی» به کار رفته است? الف) به صد جان ارزد آن رغبت که جانان ب) سرو را مانی و لیکن سرو را رفتار نه ج) همه کارم ز خودکاری به بدنامی کشید آخر	۰/۵
۱۴	نام بحر کدام یک از ابیات زیر «رجز مربع سالم» است? الف) دریای هستی دم به دم ب) ای خوش منادی های تو، در باغ شادی های تو	۰/۵
۱۵	در شعر زیر، وزن مصراع مشخص شده را بنویسید. «می تراود مهتاب / می درخشش شب تاب / نیست یک دم شکند خواب به چشم کس و لیک / غم این خفته چند / خواب در چشم ترم می شکند.»	۰/۵
۱۶	با توجه به بیت «می کوش به هر ورق که خوانی / کان دانش را تمام دانی» به پرسش ها پاسخ دهید. الف) بیت را تقطیع هجایی کنید. ج) کدام اختیار وزنی در بیت به کار رفته است? د) وزن بیت چیست؟	۲/۵
(د) زیبایی شناسی: (۶ نمره)		
۱۷	در هر یک از بیت های گروه «الف» کدام آرایه ادبی گروه «ب» به کار رفته است؟ (در ستون «ب» یک مورد اضافی است).	۱/۲۵
	گروه ب	گروه الف
	۱) گرچه گاهی شهابی / مشق های شب آسمان را / زود خط می زد و محرومی شد / باز در آن هوای مه آلود / پاک کن هایی از ابر تیره / خط خورشید را پاک می کرد ۲) گوش ترحمی کو کز ما نظر نپوشد / دست غریق یعنی فریاد بی صداییم ۳) دلم گرفته از این روزها دلم تنگ است / میان ما و رسیدن هزار فرسنگ است ۴) سپهبد پرستنده را گفت گرم / سخن های شیرین به آوای نرم ۵) خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم / کز نسیمیش «بوی جوی مولیان آید همی»	
	ادامه سوالات در صفحه سوم	

نام و نام خانوادگی:	ساعت شروع: ۱۰ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۶ / ۱۰ / ۱۴۰۰	تعداد صفحه: ۴	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور درنوبت دی ماه سال ۱۴۰۰ http://aee.medu.ir			

ردیف	سؤالات	نمره
۱۸	در بیت زیر، یک «لف» و یک «نشر» مربوط به آن را بنویسید. «روی و چشمی دارم اندر مهر او / کاین گهر می زند آن زَ می زند»	۰/۵
۱۹	بیت زیر، به چه موضوعی «تلمیح» دارد؟ «یارب این آتش که بر جان من است / سرد کن زان سان که کردی بر خلیل»	۰/۵
۲۰	با توجه به شعر و نثر زیر، تفاوت آرایه های «تضاد» و «متناقض نما» را بنویسید. الف) عصر جدید/ عصری که هیچ اصلی / جز اصل احتمال، یقینی نیست. ب) زمین را از آسمان نثار است و آسمان را از زمین غبار.	۰/۵
۲۱	با توجه به بیت «گر هزار است بلبل این باغ / همه را نغمه و ترانه یکی است » به پرسش ها پاسخ دهید : الف) در کدام واژه، آرایه «ایهام تناسب» به کار رفته است ؟ ب) معانی مختلف این واژه را بنویسید. ج) این واژه ، با کدام یک از واژه های بیت، تناسب دارد؟ (یک مورد)	۱
۲۲	برای هر یک از ابیات زیر، آرایه مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) به سرو گفت کسی میوه ای نمی آری ؟ / جواب داد که آزادگان تهی دستند (لف و نشر - حسن تعلیل) ب) چشم عاشق نتوان دوخت که معاشق نبیند / پای بلبل نتوان بست که بر گل نسراید (اسلوب معادله - تضمین) ج) چو رامین گهگهی بنواختی چنگ / ز شادی بر سر آب آمدی سنگ (حسن آمیزی - اغراق) د) عهد کردی که گُشی فرصت خود را روزی / فرصت ار یافته، آن عهد فراموش نکن (متناقض نما- ایهام)	۱
۲۳	با ذکر یک دلیل ثابت کنید در بیت زیر، آرایه «اسلوب معادله » به کار رفته است . «سعدي از سرزنش خلق نترسد، هیهات / غرقه در نیل چه اندیشه کند باران را»	۰/۵
۲۴	در شعر زیر: «رود می نالد / جفد می خواند / غم بیاویخته با رنگ غروب / می تراود ز لم قصّه سرد / دلم افسرده در این تنگ غروب» الف) آرایه قسمت مشخص شده چه نام دارد ؟ ب) چگونه به وجود این آرایه، پی برده اید ؟	۰/۷۵
۲۵	به پرسش های مربوط به سروده زیر از «نیما یوشیج» پاسخ دهید . «در شب تیره دیوانه ای کاو / دل به رنگی گریزان سپرده / در دره سرد و خلوت نشسته / همچو ساقه گیاهی فسرده / می کند داستانی غم آور...» الف) قالب این شعر چیست ؟ ب) دو ویژگی این شعر را بنویسید.	۰/۷۵
۲۶	بیت زیر از «عارف قزوینی» بیانگر چه مضمونی از شعر این شاعر دوره بازگشت و بیداری است ؟ «از خون جوانان وطن لاله دمیده / از ماتم سرو قدشان سرو خمیده»	۰/۵
	ادامه سوالات در صفحه چهارم	

نام و نام خانوادگی:	ساعت شروع: ۱۰ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	تاریخ امتحان: ۶ / ۱۴۰۰	تعداد صفحه: ۴	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور درنوبت دی ماه سال ۱۴۰۰ http://aee.medu.ir			

ردیف	سؤالات	نمره
۲۷	شعر انتقادی «ای قلم» که با بیت زیر آغاز می‌شود، سروده کدام یک از شاعران زیر است? «غلغلی انداختی در شهر تهران ای قلم / خوش حمایت می کنی از شرع قرآن ای قلم» الف) سیداشرف الدین گیلانی ب) فرخی یزدی ج) ادیب الممالک فراهانی د) ایرج میرزا	۰/۲۵
۲۸	سه مورد از درون مایه‌های «نتر» دوره بیداری را بنویسید.	۰/۷۵
۲۹	متن زیر از «سید محمدعلی جمال زاده» است، دو مورد از ویژگی‌های آن را بنویسید. گفت: «خوب دستگیرم شد. خاطر جمع باشید که از عهده بروخواهم آمد» چندین بار درسش را تکرار کردم تا از بر شد، بعد برای تبدیل لباس و آراستن سر و وضع او را به اتاق دیگر فرستادم. «	۰/۵
۳۰	با توجه به شعر زیر که سروده «مهدی اخوان ثالث» است، به پرسش‌ها پاسخ دهید: «سلامت را نمی‌خواهند پاسخ گفت / سرها در گریبان است / کسی سر بر نیارد کرد پاسخ گفتن و دیدار یاران را / نگه جز پیش پا را دید نتواند / که ره تاریک و لغزان است / و گر دست محبت سوی کس یازی / به اکراه آورد دست از بغل بیرون / که سرما سخت سوزان است» الف) دو ویژگی شعر «اخوان» را بنویسید. ب) یک اثر از این شاعر نام ببرید.	۰/۷۵
۳۱	در ابیات زیر، دو آرایه مشترک بیابید. ۱) «بی مهر رُخت روز مرا نور نمانده است» ۲) «چون جام شفق موج زند خون به دل من با این همه دور از تو مرا چهره زردی است»	۰/۵
۲۰		

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	ساعت شروع: ۱۰: صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۰/۱۰/۶
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشور در فوبت دی ماه سال ۱۴۰۰ مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu	

ردیف	راهنمای تصحیح پاسخ	نمره
۱	الف) قاریخ ادبیات: (۲ نمره) علامه علی اکبر دهخدا (ص ۲۱-۲۰)	۰/۲۵
۲	ج) یا میرزا یوسف خان اعتضامی آشتیانی (ص ۱۸)	۰/۲۵
۳	قیصر امین پور (ص ۷۷)	۰/۲۵
۴	الف) پروین اعتضامی ۰/۲۵ (ص ۷۰) ب) پیش کسوتان ۰/۲۵ (ص ۷۸)	۰/۵
۵	ب) یا تصریف نیما در ماهیت شعر معاصر و ارائه ماهیتی کهن از آن، به تغییر در قالب و ویژگی های سخن شاعران قدیم انجامید. (ص ۶۹)	۰/۲۵
۶	الف) آتش خاموش، شهری چون بهشت، سو و شون یا هر اثر درست دیگر (یک مورد ۰/۲۵) (ص ۷۵-۷۴) ب) صدای سبز، خواب ارغوانی، برآشفتمن گیسوی تاک، گوشواره عرش یا هر اثر درست دیگر (یک مورد ۰/۲۵) (ص ۷۸-۷۷)	۰/۵
۷	ب) سبک شناسی: (۲ نمره) ب) یا گلخن (ص ۴۳)	۰/۲۵
۸	الف) فکری ۰/۲۵ (ص ۴۶) ب) ادبی ۰/۲۵ (ص ۹۷) ج) زبانی ۰/۲۵ (ص ۹۱) د) ادبی ۰/۰ (ص ۹۹)	۱
۹	۱) طبیعی ۰/۲۵ (ص ۹۷) ۲) مصنوع ۰/۰ (ص ۹۸) ۳) عامیانه ۰/۰ (ص ۱۰۰)	۰/۷۵
۱۰	ج) موسیقی شعر: (۶ نمره) ب) یا درد عشقی کشیده ام که مپرس / زهر هجری چشیده ام که مپرس (صص ۲۶ و ۲۵ و ۲۲)	۰/۲۵
۱۱	الف) همسان دولختی ۰/۰ ب) همسان تک لختی ۰/۲۵ ج) ناهمسان ۰/۰ (ص ۲۴)	۰/۷۵
۱۲	الف) تغییر کمیت مصوت یا کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند ۰/۵ ب) مفععلن مفاععلن مفععلن مفاععلن ۰/۵ (ص ۵۳)	۱
۱۳	ب) سرو را مانی ولیکن سرو را رفتار نه / ماه را مانی ولیکن ماه را گفتار نیست (صفحه ۸۳ و ۵۱-۵۰)	۰/۵
۱۴	الف) یا دریای هستی دم به دم / در چرخ و تاب و پیچ و خم (ص ۱۰۸)	۰/۵
۱۵	فعالتن فعلن (ص ۱۰۵)	۰/۵
۱۶	الف) تقطیع هجایی ب) نشانه های هجایی الف) تقطیع هجایی ب) نشانه های هجایی الف) تقطیع هجایی ب) نشانه های هجایی الف) تقطیع هجایی ۰/۷۵ ب) نشانه های هجایی ۰/۷۵ ج) ابدال ۰/۲۵ د) مستفعل فاعلات فع لن یا مفعول مفاععلن فعلون (ص ۸۵)	۲/۵
	ادامه در صفحه دوم	

راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	ساعت شروع: ۱۰: صبح
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۰ / ۱۰ / ۶
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسرکشور در فوبت دی ماه سال ۱۴۰۰ مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱۷	(د) زیبایی شناسی: (۶ نمره)	
۱۸	۱- مراعات نظیر (۰/۲۵ ص ۳۱) ۲- متناقض نما (پارادوکس) (۰/۲۵ ص ۶۱) ۳- اغراق (۰/۲۵ ص ۸۹) ۴- حس آمیزی (۰/۲۵ ص ۱۱۳) ۵- تضمن (۰/۲۵ ص ۳۳)	۱/۲۵
۱۹	روی (لف) (۰/۲۵) زر می زند (نشر) ۰/۲۵ یا چشم (لف) (۰/۲۵) گهر می ریزد (نشر) (۰/۲۵ ص ۵۹) به داستان حضرت ابراهیم (ع) و گلستان شدن آتش (ص ۳۲)	۰/۵
۲۰	«تضاد» آوردن دو امر متضاد است، بدون آنکه متناقض هم باشند، اما در متناقض نما، تضاد در یک امر است؛ نه دو امر (یا ذکر مفاهیم مشابه) (صص ۶۰-۶۱)	۰/۵
۲۱	الف) هزار ۰/۲۵ ، ب) عدد هزار ۰/۲۵ ، بلبل ۰/۲۵ ج) بلبل، باغ، نغمه ، ترانه (ذکر یک مورد کافی است) (۰/۲۵ ص ۹۱)	۱
۲۲	الف) حسن تعییل ۰/۲۵ (ص ۱۱۲) (ب) اسلوب معادله ۰/۲۵ (ص ۱۱۵) ج) اغراق ۰/۲۵ (ص ۸۹) (د) ایهام ۰/۲۵ (ص ۹۰)	۱
۲۳	هر یک از دو مصraig استقلال نحوی و معنایی دارند و مصraig دوم با مفهومی محسوس در حکم مصداق و تأییدی برای مصraig اول است. شاعر بر پایه تشبیه بین دو مصraig ارتباط معنایی برقرار کرده است. (ذکر یک دلیل کافی است) (صص ۱۱۴ و ۱۱۵)	۰/۵
۲۴	الف) حسن آمیزی ۰/۲۵ ب) زیرا شاعر دو حس شنایی و لامسه را با هم آمیخته است. ۵/۰ (ص ۱۱۴)	۰/۷۵
۲۵	ه) نقد و تحلیل نظم و نثر: (۴ نمره)	
۲۶	الف) نو یا نیمایی ۰/۲۵ ب) تغییر در آوردن جایگاه قافیه و کوتاهی و بلندی مصraig ها، نگاه نو و نگرش عاطفی به واقعیات ملموس - سیر آزاد تخیل - نزدیکی به ادبیات نمایشی از ویژگی های این شعر نیما است. (ذکر دو مورد کافی است). (۰/۵ ص ۷۱)	۰/۷۵
۲۷	الف) سیداشرف الدین گیلانی (نسیم شمال) (ص ۱۶) سوز و شور شاعر نسبت به وطن، و نشان دادن دردمندی و عشق او به میهن و جوانان (ص ۱۷)	۰/۲۵
۲۸	آزادی، وطن، قانون، تعلیم و تربیت جدید، توجه به مردم، دانش ها و فنون نوین (ذکر سه مورد هر کدام ۰/۲۵) (صص ۴۴-۴۵-۴۶)	۰/۷۵
۲۹	۱) بسیاری از واژه ها، کنایات و اصطلاحات عامیانه در آن به کار رفته است. ۲) نثر داستانی تحت تاثیر زبان گفتار و محاوره است. ۳) کوتاهی جملات و کاربرد افعال فراوان در متن دیده می شود. ۴) در این متن گونه های نثر فنی و مصنوع جایگاهی ندارند (ذکر دو مورد کافی است. هر کدام ۰/۲۵ به موارد صحیح دیگر نمره تعلق می گیرد) (ص ۹۸)	۰/۵
۳۰	الف) بیان روایی و داستانی، حماسی بودن زبان، کهنه گرایی، به کارگیری ترکیبات زیبا و خوش آهنگ، کاربردهای نحوی سبک خراسانی، شعر اجتماعی، انعکاس حواضت زندگی مردم در شعر. هر مورد ۰/۲۵ (ذکر دو مورد کافی است). (ب) آخر شاهنامه، زمستان، از این اوستا یا هر اثر درست دیگر. ۰/۲۵ (ذکر یک مورد کافی است) (ص ۷۲)	۰/۷۵
۳۱	ایهام ، تشبیه (به هر آرایه مشترک دیگر هم نمره تعلق می گیرد). هر کدام ۰/۲۵ (صص ۸۹ و ۹۰)	۰/۵
	فر جامtan نیک باد	